

עת"א (נצרת) 1667-08-25 - עומר אבו קשק (אסיר) נ' שב"ס - שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים

עת"א (נצרת) 1667-08-25 - עומר אבו קשק נ' שב"ס - שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'מחוזי נצרת
עת"א (נצרת) 1667-08-25
עומר אבו קשק (אסיר)

נגד

1. שב"ס - שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים

2. מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנף הגליל-נצרת בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים
[24.12.2025]

כבוד השופט סאמר ח'טיב

החלטה

לפני עתירת אסיר כנגד הליך דין משמעתי שננקט כנגד העותר, במסגרתו הוטל עליו עונש בידוד למשך 7 ימים ונשללו ממנו טובות הנאה מסוג ביקורים.

העותר הינו אסיר בבית הסוהר שטה, ששפוט למאסר עולם לא קצוב.

האירוע מושא העתירה

1. בדוח תלונת סוהר על התנהגות אסיר (להלן: דו"ח התלונה), כנגד העותר, מיום 31.7.2025 תועדו פרטיו של אירוע מאותו יום (להלן: האירוע) ע"י סוהר כדלקמן (כך במקור, ס, ח'): "במהלך סיור של באגף 10 פנה אליי האסיר אבו קשק עומר וביקש ממני להעביר לו את הטלפון הציבורי לטובת שימוש שמעתי את האסיר (שמו של אסיר ומס' האסיר, ס, ח') "זה בפניה" חזרתי לפרוזדור של האגף ביצעתי חיפוש על הטלפון ונמצא כדורים לאחר בירור עם החובש נאמר שזה מחייב בליעה" (להלן: הכדורים). על פי דוח התלונה הארוע התרחש בשעה 11:00.
2. בעקבות דו"ח התלונה ועל פי גיליון האשמה שהוגש (להלן: גיליון האשמה), נערך לעותר ביום 31.7.2025, בשעה 15:05, הליך משמעתי לפני סגן מפקד בית הסוהר (להלן: הדיון המשמעתי, ההליך המשמעתי).
גיליון האשמה

בדף הראשון של גיליון האשמה עליו חתום קצין הכליאה, נרשם בפירוט העובדות: "האסיר הבריה טיפול רפואי מחייב בליעה".

בדף השני של גיליון האשמה, שנערך ע"י קצין השיפוט, סגן מפקד בית הסוהר, סומן כי "האסיר מאשר קבלת גיליון האשמה" - בתאריך 31.7.2025 בשעה 13:00, ליד שדה חתימת האסיר מסומן X ונרשם: "מסרב לחתום".
אין כל רישום במקום המיועד לעדים ולדברי העדים. אין כל רישום במקום המיועד לעדי האסיר ולדבריהם.

ליד שדה "חתימת האסיר במקרה של ויתור על העדת עדים מטעמו" נרשם: "מסרב לחתום".
בנימוקים להכרעת הדין, נרשם: "העדפתי את גרסת כותב הדוח".
בדברי הנאשם לעניין העונש, נרשם: "אני לא עשיתי כלום".
בנימוקים לגזר הדין נרשם: "לאסיר דין משמעת בשנת 2025".
גזר הדין שנקבע ע"י קצין השיפוט הוא 7 ימי בידוד מתאריך 1.8.25.
במקום המיועד לחתימת האסיר נרשם: "מסרב לחתום".
ההליכים המשפטיים

3. ביום 31.7.2025, הגיש העותר ליועמ"ש צפון אצל המשיב, באמצעות אשתו, "בקשה דחופה לביטול ההליך המשפטי" (להלן: פניית העותר). בו העלה העותר מספר טענות וביניהן: טענה לפיה העותר לא מקבל טיפול בכדורים שנתפסו אלא בכדורים מסוג שונה ומכיוון שהיה בבידוד, לא היתה לו גישה לכדורים מהסוג שנתפס; טענה, כי הכדורים שייכים לאסיר אחר שהודה בכך (להלן: האסיר האחר); טענה לפיה קצין השיפוט התעלם מלקיחת האחריות של האסיר האחר ולא נימק מדוע ויתר על עדותו ועל עדות העותר וכן טענה לפיה קצין השיפוט לא מסר לעותר את גיליונות האשמה והפרוטוקולים של ההליך המשמעת לפני הדיון המשמעת או לאחריו.

4. ביום 3.8.2025, הוגשה העתירה דנן במסגרתה ביקש העותר להפסיק או להשהות את ביצוע העונש שהוטל עליו בהליך המשמעת.

5. ביום 10.8.2025, הגיש המשיב תגובה לעתירה ובקשה לדחותה על הסף מכיוון שהוגשה בניגוד לסדרי הדין.

6. ביום 4.8.2025, נמסר לעותר מענה לפנייתו מאת יועמ"ש מחוז צפון (להלן: תשובת היועמ"ש) לפיו, לאחר שנבחנו טענות העותר, לא נמצא כי: "קיים חשש לעיוות דין במסגרת ההליך דנן" ומשכך, הבקשה לביטול נדחתה. בגדרי תשובת היועמ"ש צויין גם, שפניית העותר נעשתה שלא כדין, בידי גורם עלום וללא ייפוי כח.

7. העותר הגיש ביום 24.8.2025, תגובה לבקשת המשיב.

טענות העותר

8. בהמשך לטענות שהועלו בפנייתו, הוסיף העותר, כי היועמ"ש התעלמה בתשובתה מהטענה שהכדורים אינם של העותר וכן מהטענה שהאסיר האחר הודה בדיון, שהם שלו. לטענת העותר, על קצין השיפוט היה לבדוק במרפאת הכלא, האם הכדורים אכן שייכים לאסיר האחר, אם לא האמין לעדותו. כמו כן, לטענת העותר, היה על קצין השיפוט לבדוק את המצלמות המוצבות באזור הארוע, על מנת לאמת את דבריו.

9. העותר מוסיף וטוען כי הפגמים שנפלו בהליך המשמעת, לרבות אי מסירת גיליון האשמה, הפרוטוקולים, החלטת מנהל ודוח תלונת הסוהר (להלן: המסמכים) לפני ואחרי ההליך, מהווים עיוות דין ועל כן, דינו להתבטל.

10. בדיון מיום 25.11.2025 (להלן: הדיון) הבהיר ב"כ העותר, כי על אף שהעותר סיים לרצות את העונש שהוטל עליו, הוא מעוניין להמשיך בהליך דנן, זאת לאור הפגיעה שחש מהתנהלות המשיב בכך שלא נבדקו טענותיו ולא נעשה עימו צדק.

טענות המשיב

11. המשיב טוען, שתשובתה של היועמ"ש ניתנה לאחר בחינת הטענות ובירור מעמיק והינה מנומקת ומפורטת. המשיב טוען, כי מהעתירה עולה שהנימוק העיקרי לה, נעוץ בהכחשת המעשה המיוחס ולא בפגיעה בסדרי הדין וכי הכחשתו הועלתה גם בדיון.
12. על כן, לטענת המשיב, מקום בו בית המשפט אינו יושב כערכאת ערעור על ההליך המשמעי וסמכותו היא לבחון את תקינותו בלבד ולאור תגובת היועמ"ש, יש לדחות את העתירה. דיון והכרעה
13. ראשית יוער, כי בשל העובדה שהעותר סיים לרצות את העונש שהוטל עליו בהליך המשמעי, הוסכם בדיון, שהעתירה תעסוק בביטול ההליך ולא בעיכוב ביצוע העונש. שנית, לאור טענות העותר ומבלי לקבוע בהן מסמרות, לא אדרש לטענות המשיב בדבר אופן הגשת העתירה ופניית העותר ליועמ"ש.
14. בטרם הדיון לגופו אדגיש שככלל, בית המשפט לא יתערב בשיקול הדעת של קצין שיפוט בשב"ס, באשר לענישת אסיר המבצע מעשה המהווה לכאורה עבירת משמעת. כמו כן יובהר, כי במסגרת העתירה שלפני, איני נדרש לעניין רף ההוכחה הנדרש להרשעה בדיון המשמעי של אסיר וממילא המשיב לא התייחס לשאלה מדוע בחר קצין השיפוט בהכרעתו, שלא להאמין לעותר ללא כל בדיקה לרבות אלה שהוצעו על ידיו. לאחר שעייתי בכתבי הטענות, מצאתי שבניגוד לטענות המשיב, עיקר טענות העותר עוסק בתקינות ההליך המשמעי ובכך שטענותיו לא זכו לכל מענה מהמשיב.
- בעת"א (מינהליים מרכז) 4913-01-18 מוחמד שוויקי נ' שב"ס (להלן: עניין שוויקי) נקבע ביחס להליך המשמעי: "ככל שמועלות טענות לגבי אופן ניהול ההליך, תפקידו של בית המשפט לבחון אופן התנהלותו של ההליך ולקבוע אם נהג קצין השיפוט על פי הוראות הפקודה והחובות המוטלות עליו על פי גיליון האשמה. חריגה המגיעה כדי פגם מהותי, תצדיק ביטולו של הדין המשמעי".
- ייאמר כבר בשלב זה, שלאחר ששמעתי טיעוני ב"כ הצדדים ובעיקר לאחר שנתתי דעתי למסמכי ההליך המשמעי, שוכנעתי, כי יש לקבל את העתירה ולהורות על ביטול ההליך המשמעי, בשל פגם מהותי בו וזאת מהטעמים שלהלן.
15. מעיון בתשובת היועמ"ש עולה, כי טענתו של העותר באשר לאסיר אחר שהעיד בדיון והודה לפני קצין השיפוט שהכדורים שייכים לו, לא קיבלה כל מענה. עדות כאמור לא תועדה כלל בגיליון האשמה וכן לא צוין בו, שעד נוסף, מלבד העותר ורושם דוח התלונה, העיד בדיון.
- בסעיף 9 לתשובת היועמ"ש נכתב: "מהתייחסות קצין השיפוט עולה, כי כותב הדוח העיד במהלך הדיון המשמעי ולאחר עדותו החליט קצין השיפוט לקבל את גרסתו על פני טענותיו".
- סבורני, שאם עולה טענה, שהיה עד שהעיד בהליך המשמעי ואין לכך כל זכר בגיליון האשמה, יש מקום לכל הפחות להתייחסות קצין השיפוט והיועמ"ש לטענה זו.

16. בנוסף, טוען העותר, כי טען לפני קצין השיפוט בדיון ששהה בבידוד לפני האירוע ועל כן לא יכול היה להשיג את הכדורים וכן שהוא מטופל בכדורים שונים. התיעוד היחיד לדברים שעלו בהליך המשמעת הוא הרישום שלהלן, מפאת חשיבות העניין, הבאתי אותו כלשונו:
" האסיר שאלה: הכדורים שייכים לך?
האסיר תשובה: לא
שאלה לאסיר: ידעת שיש כדורים באזור של הטלפון?
תשובה של האסיר: לא
שאלה לסוהר: שמעת את האסיר הנ"ל אמר לאסיר ____ (כתב לא ברור, ס, ח') זה נמצא בפינה.
תשובה של הסוהר: כן שמעתי בפינה".
טענתו של העותר, כי העלה את טענותיו שלעיל לפני קצין השיפוט בדיון, לא קיבלה כל התייחסות בתשובת היועמ"ש. 17. גם טענותיו של העותר באשר לכך שקצין השיפוט לא מסר לו את המסמכים, לא זכו למענה או התייחסות בתשובת היועמ"ש. אמנם, כאמור, בגיליון האשמה סומן, שהעותר מאשר שקיבל את הגיליון לפני קיום ההליך המשמעת, אולם, העותר לא חתום על אישור זה ונרשם על ידי קצין השיפוט שהעותר סרב לחתום. דברים אלה מעלים לכל הפחות צורך בהתייחסות לטענותיו של העותר.
18. מכיוון שלא צורפה התייחסות קצין השיפוט אליה מפנה היועמ"ש בתשובתה, לא ניתן לקבוע האם הטענות שלעיל הועלו לפניו והאם השיב עליהן.
19. טענות העותר שלא נענו בתשובת היועמ"ש, לא קיבלו כל מענה או התייחסות גם בתגובת המשיב. לאור זאת, אתייחס לטענות העותר, בדבר עדותו שלו, בדבר קיומו של אסיר אחר שהודה במעשה המיוחס לעותר ובדבר אי מסירת המסמכים - ככאלו שלא נסתרו על ידי המשיב.
20. בסעיף ה (4) לפקנ"צ 04.13.00 - דין משמעת אסירים (להלן: הפקודה), נקבע:
"קצין האסירים או קצין הכליאה, ימלא את הפרטים הרלוונטיים בחלק א' שבגיליון האשמה (דין משמעת) - אסירים (מצ"ב כנספח ב') בהתאם לדו"ח התלונה ויצוין בו את פרטי קצין השיפוט בהתאם להחלטת הגורם המחליט. עותק מגיליון האשמה יימסר לאסיר זמן סביר לפני המשפט. מוסר הגיליון יודיע לאסיר כי הוא רשאי לבקש לדחות את הדיון המשמעת על מנת להיערך לקראתו".
כאמור, על פי טענתו של העותר, שלא נסתרה, עותק מגיליון האשמה לא נמסר לו לפני ההליך המשמעת, זאת על אף שסומן בגיליון, כאמור, שהדבר בוצע.
21. בסעיף ה (5) (ו) לפקודה נקבע:
"במידה והנאשם אינו מודה, ישמע קצין השיפוט את עדותו של כותב דו"ח התלונה, את עדותם של עדים נוספים (באם קיימים) ויבדוק ראיות אחרות שבפניו. קצין השיפוט יאפשר לאסיר להגן על עצמו בדרך של הצגת שאלות לעדים והבאת עדים מטעמו. קצין השיפוט ירשום כל אשר נאמר בדיון. חובה על קצין שיפוט ליידע את האסיר בדבר זכותו לתשאל את העדים ולהביא עדים מטעמו. חובה על קצין השיפוט לתעד את מילוי חובתו זו בגיליון השפיטה".
על פי טענות העותר, שלא נסתרו, הופיע בדיון אסיר נוסף, אשר העיד כי הכדורים שייכים לו. עדות כזו אינה מופיעה בגיליון השפיטה כנדרש בפקודה. עוד טוען העותר, כי טענותיו, לרבות באשר לכך שהכדורים לא שייכים לו ובשל הבידוד בו שהה לא יכול היה להשיגם, הועלו לפני קצין השיפוט במהלך הדיון. כאמור, גם טענה זו לא נסתרה ועל כן קצין השיפוט לא מילא את חובתו לתעד דברים אלה בגיליון השפיטה כנדרש בפקודה.
22. בסעיף ה (5) (י) לפקודה נקבע:

"קצין השיפוט ישקול את מכלול הראיות שבפניו, ויחליט על זיכוי או הרשעתו של האסיר ויתעד החלטתו (בהכרעת הדין שבטופס גיליון האשמה). על קצין השיפוט לפרט בטופס גיליון האשמה את נימוקי ההחלטה. הושמעו בפני קצין השיפוט גרסאות סותרות, עליו לפרט בנימוקיו, מדוע הועדפה גרסה אחת על פני השנייה". בנימוקים להכרעת הדין, כתב קצין השיפוט: "העדפתי את גירסת כותב הדוח" - הא ותו לא, אין בכך כדי לעמוד בהוראות הפקודה ביחס לנימוק החלטתו.

23. בסעיף ה (5) (ו) לפקודה נקבע:

"עם סיום ההליך, ימסר העתק גיליון האשמה לאסיר".

לטענתו של העותר, שלא נסתרה, לא נמסר לו גיליון האשמה ובכך לא עמד קצין השיפוט בהוראות הפקודה.

בעת"א 15712-01-10, בני סלע נ' משטרת ישראל/שרות בתי הסוהר, קבע כב' השופט ר. בן יוסף:

"באשר לעתירה בעניין אי מסירת הפרוטוקול של הדיון המשמעתי לעותר עובר הדיון ולפניו, אין ספק כי מדובר

בעתירה מוצדקת והיא מתקבלת. קבלתה אין משמעותה תוצאה אופרטיבית אבל הוכחה לכך שיש בה ממש הינה צילום חוות דעת 203 שהציג העותר מ 9.12.09 שם מופיעה המלצה של מפקד אגף בשם קובי טפירו הקובע כך: "האסיר מבקש העתק של דין משמעתי הוסבר לאסיר שיסיים את ענישתו יקיים העתק של דין משמעתי". על פניו מדובר בעניין שערורייתי מעין כמוהו. עיוות דין בלתי מתקבל על הדעת. יש לתקן את העניין".

דברים אלה מקובלים גם עלי וסבורני כי מחדל זה של קצין השיפוט מהווה פגם מהותי בהליך המשמעתי המצדיק כשלעצמו את ביטולו.

לסיכום חלק זה, אפנה לדברי בית המשפט בעניין שוויקי ביחס לחובתו של קצין השיפוט לעמוד בהוראות הפקודה בניהול הליך משמעתי. (עניין שוויקי, סעיפים 24-21)

24. להשלמת התמונה, לא אצא ידי חובתי אם לא אתייחס לדרך בה התעלמה היועמ"ש בתשובתה מטענות העותר

על פגמים חמורים לכאורה, שעלו בהליך המשמעתי שנוהל כנגדו. בעניין שוויקי קבעה כב' השופטת ק. רג'ניאנו:

"באשר לעמדה שנקט קצין העתירות בכתב התשובה לעותר ולבהמ"ש, יש לצפות ממי שמייעץ לשרות בתי הסוהר בנושאים משפטיים, והוא אמון על שמירת הוראות החוק וסדרי הדין, שבמקרה כגון זה לא ייתן גיבוי להליך שבפועל "לא התקיים" ותחת זאת יעמיד את קצין השיפוט על מכלול הפגמים שנפלו במסגרת הדין המשמעתי"

גם במקרה דנן, טענות העותר חייבו למצער בדיקה יסודית של היסוד העובדתי שעומד בבסיסו, לרבות נוכחות עדים ומסירת עדות בדיון, שלא תועדו כדן ולא נשקלו בהכרעת הדין של קצין השיפוט. לא הוכח ואף לא נטען על ידי היועמ"ש או המשיב כי בדיקה כזו בוצעה.

25. לא נעלמה מעיני העובדה, שבדיון (פרוטוקול הדיון, עמ' 3, שורה 4) אמר ב"כ העותר, כי על אף שביקש העותר שיעידו את האסיר האחר, לא העידו אותו. אבהיר, כי אין באמירה זו כדי לשנות את מסקנתי כמפורט לעיל. כמו כן, אין בה כשלעצמה כדי לשנות את העובדה שטענתו של העותר בדבר קיומו של אסיר אחר והודאתו בדברים המיוחסים לעותר בהליך המשמעתי, לא קיבלה כל מענה, לא בתגובת היועמ"ש, לא בהתייחסות קצין השיפוט, כפי שהובאה בתגובת היועמ"ש, לא בכתבי הטענות של המשיב ולא בדיון.

26. טרם אחתום החלטה זו, אפנה להערות וההנחיות שנתתי בעת"א 231-07-25:

"מצאתי שיש מקום למספר הערות בנוגע לאופן תיעוד ההליך המשמעתי בעתיד:

- יש להקפיד על פירוט העובדות בגיליון האשמה, ועל בהירות הדברים שנאמרו במסגרת ההליך המשמעתי.
- יש להקפיד על רישום זהות הנאשמים והעדים וכן של דבריהם.
- בנימוקים להכרעת הדין יש לנמק ככל שהנסיבות מאפשרות, מדוע הכריע קצין השיפוט כפי שהכריע".

סוף דבר

העתירה מתקבלת, אני מורה על ביטול ההליך המשמעתי והעונשים שהוטלו על העותר.

ניתנה היום, ד' טבת תשפ"ו, 24 דצמבר 2025, בהעדר הצדדים.